

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Sect. VI. De Casuistarum auctoritate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

nus tutam, igitur nec indagare: sed falsum est antecedens: nec, ut dicis, * dubia conscientia remanet, cum addit iudicium practicum certum de honestate actus. Si certum, igitur omne dubium excludit. Restat unum, cuius te moneam: semper enim minus probabilem opinionem pro minus tuta accipere videris; cum tamen sæpe accadat, ut minus probabilis sit magis tuta: v. g. est minus probabile, immo improbabile, contritionem ad Sacramentum Pœnitentiæ necessariam esse; quis autem neget, tutius esse, adhibere contritionem? est minus probabile matutinas horas Sacrificio Missæ necessariò præmittendas esse; quis neget tutius esse, est minus probabile quampiam admissio peccato, illicito teneri ad Confessionem, quis autem non videt tutius esse tutius inquam, non ad peccatum excludendum, quod æquè utraque pars excludit, sed ad maiorem perfectionem, ad quam non tenemur, actioni conciliandam. Cuncta hæc distinguere debueras, mi homo; sed distinctionis & perspicuitatis impatiens, omnia confundere maluisti, ut sub illis tenebris lateres, & simplicioribus longè facilius imponeres.

Quis demum Jesuita, ut temerè affingis, * unquam negavit, diligentiam adhibendam esse, vel solus ad Deum precibus, vel consultis piis, doctisque hominibus, ad Dei voluntatem cognoscendam, & cælestis lumen implorandum? Doctis inquam & piis, non tamen Portus-regalis iniquis, quos reverà nec pios, nec doctos esse, omnes Catholici sciunt: nec enim pietas, & vera doctrina cum errore consentiunt. Quod boni & religiosi viri Casuistis parum, ut dicis, utantur, experientia repugnat. Nam religiosa conscientia homines alios sæpe consulunt, ne vel minimam peccati labem contrahant. Sed consilia præceptis probe distinguenda. Utinam omnes consilia sequerentur! hæc sunt, crede mihi, Jesuitarum vota: sed quod Christus non præcepit, præcipere ipsi minime possunt. Hic porro Concionatorem agis, & satis pueriliter declamas: eos, qui Casuistas consulunt, * ineptè Balaamo comparas, intentas iram Dei, maledictionem comminaris, eò quod magistros prurientes auribus sibi concervent. Sed vide, ne in vestros Magistros hæc probe quadrent, qui ad eò tersum & exquisitum styli nitorem impense hæctenus & operose affectarunt, ut hoc melle, Janseniani venenum erroris, præsertim apud imperitos condirent.

* Pag. 99.

* Pag. 99.

* Pag. 100.

SECTIO VI.

De Casuistarum auctoritate.

Extractas, quæ jam supra de probabili opinione, ad nauseam congesti: * nullum Doctorem numerum vis sufficere, ad probabilitatem opinionibus conciliandam, per locum scilicet, ut ajuor, extrinsecum. Times Jansenium vestrum obrui à maxima illa Doctorum turba, qui ejus errores cum Ecclesia damnarunt: hinc illorum auctoritatem elevas. Sed apud Catholicos maximi semper ponderis fuit; nullius verò apud heterodoxos. Eo ipso quod quis aliquam opinionem probabilem censet, statim vis ipsi fieri probabilem. In hoc sæpe ac sapius hallucinaris; cum aliud sit esse probabilem, & aliud talem videri. Si forsitan error probabilis vobis videtur, qui tamen probabilis non est: neque vos excusat,

* Pag. 101.

cum per crassam & voluntariam ignorantiam omnino delinquantis. Quod aliqua opinio nonnullis omnino probabilis, quæ Scripturæ & manifestæ rationi repugnet; apud vos non deerit exempla: apud Catholicos non invenies. Licet enim aliqua improbabili nifestæ rationi, aut Scripturæ tam perspicue, ut astris, non repugnant. Aliquo exemplo dictis, sed maledictis, fidem facere debueras. Addis unius Ecclesiæ auctoritatem movere. Rectè: medicæ cura respiciatur eam rejicis, & pessumdas? movet Ecclesiæ auctoritas ad certam? Doctorum verò ad probabilem deis enim agit Augustinus, quæ quis credere, vel non credere debet; nec unquam negavit Augustinus, quod Doctorum auctoritas maximi aliquo in momento Persuadens deinde aliquos auctores, quos insinuat insinuas. * De Thoma Sanchez, ut alios omittam, quibus aliquando caninae rux maledicentia, doli pœnas, dicere aulim, ad instar aquilæ esse, cui noxas, vespertilioes, & ferales Portus-regalis bubones nemo sanè, opinor, nisi mortalium stultissimus compararet.

Immo, quod longè gravius est, opinionem aliam eo ipso suspectam esse dicis, quo à Casuistis docetur: quas subinde Baunio & Escobario calumnias affingit, multi Apologistæ diluerunt: de his tamen infra, non per inanem quandam ostentationem, tibi scribam plaudens; vis Casuistas, Theologos, Jesuitas deventisse, ut doctis simul & indoctis horrent sint. Sic eleganter tua vota exprobris: quod enim ad rem ipsam attinet, eodem prorsus modo, quo ante Catholici eos consulunt, adeuntque, ac se illis, in iis, quæ ad Deum spectant, regendos tradunt: nec exhorrant solitudine, quam exaggeras. * Vestrum quidem, vel potius cacodæmonis consilium fuit, qui reliqui, aliorumque fœderatorum operâ usus est; ut Jesu à suis erga fideles piis muneribus removeret: sed et pro votis non succellit: est, qui videt, & iudicat. Exemuerunt gentes, & populi meditati sunt mania, sed Dominus de celo profudit, & conturbavit eos.

Nequid demum ad contumeliam desideretur, constanter asseveras, in dubiis moralibus, muliercularum iudicium, Casuistarum, non pavorem aliquot, sed ferè omnium (nam plerisque de iudicio anteponendum esse. In hoc sanè tuum plerique iudicium desiderabunt: nec deerit forè, qui dicat, te infano muliercularum amore teneri, quas Theologos Catholicis anteponis. Desperatam haud dubiè causam agis, pro qua ad muliercularum tribunal appellas. Hæreticis quoque idem mos fuit: nullus enim sectari * unquam exstitit, sine consorte alterius sectæ. Rem etiam indoctorum iudicio committis: at indoctos & suspectos recuso iudices, quia scilicet tui similes. Viginti demum Casuistis, immò centum & mille, vel unum pium & eruditum Parochum opponas. Unum inquam, ex illa celebri ogdoade. Tum agnoscere factò, omnem Germaniæ, Galliæ, Hispaniæ, Belgii populum oppræsis. Expunge, amabo te, Hispaniam, nec enim populum in ea reformatum invenies, qui Janseniana dogmata probet: in aliis regionibus, quas appellasti, multos invenies, qui vestre fidei non addicti sunt. Vobis enim cum Lutheranis & Calvinistis, cum Carolo Molinæo, & Samuele Martino bene convenit. Italiam prudens omisit, quæ nihil nisi fulmina vobis hæctenus eudere visa est.

Subnectis, nihil ex eo auctoritatis Casuistis accedere, quod ingentia volumina confecerint, parum

* Pag. 101.

* Pag. 102.

Ad scribendum instructi & idonei; in toto
anno, de curis, non nisi 12. Casuistas, teste
Aldemio, scripsisse; idque divino quodam consilio
conferre, cum res admodum periculosa & lubrica
esset, quae, tanquam *Aegyptiaca rana*, * in Eccle-
siis crederetur, & nihil penè jam in moribus integrum
relictu. Citas in hanc rem longum divini Aurelii
locum; insinuat demum, pro
inde appellas, Parochum inter & alienum, com-
parantes, in gratiam Parochi sententiam ita pro-
ponere, ut alienos, *improbus cisteras, devios et amites*,
etiam *apostatos*, appellare non verearis.

Haec praeterfuntur. Antiqua fuit haereticorum
contra Scholasticos & ingentia illorum volu-
mina decimare. Sed numquid D. Thomas tot &
tantum voluminum auctor, aliisque omnium ordi-
nare sumptus, in eo Theologorum Moralium cen-
sus comprehenduntur? Bellarminus Summistas nu-
merat, ut vocant, qui Summas scripserunt, inter
quos Raymundus de Pennaforti, S. Antoninus,
Cassianus Cajetanus, & Sylvester Magister sacri Pa-
lamenti, tredecim appellat: tu verò duode-
cim, ne quid sine uero & mendacio te dicatur. Sed
ubi Cassianus, & Theologi, qui de re morali scripse-
runt, quid tibi sit, satis video, tot ac tantos errorum
reliquos testes habere puduit.

Perindeque, & instructos ad scribendum fuisse
dicis. Quod porò is desit, ut vis dicam; una dumta-
taxat doctrina Janfenianam propensio. Nam in-
genitae ac vitae sanctum non à eruditione singula-
ri, quanta demum ingenio praediti, ex S. Scriptu-
ra, & Ecclesiae, sacris Canonibus, Rom. Pontifi-
cis Constitutionibus, sanctis Patribus, Doctori-
bus demum Theologis, eam doctrinam excerpsit,
quam in eorum codicibus legimus. Nolles de
concordia disputari; ne vobis erroneam esse, sim-
plices Catholici intelligant: nec de culpam di-
visionis, ut nova crimina ad terrendum populum
excitaret; ut Sancygitanus vester, qui hominem
colpe naturali additum, rei sacrae, absque pecca-
to naturalis, nunquam interesse dicebat. Attingis
etiam modum injungendae poenitentiae: de quo agi-
tatur, ne, quam obtruditis poenitentiam publicam,
tam pro occultis, idque more Pharisaico, necessariam
nolles, Theologi demonstrarent. Quis tuum Aure-
lium credat, quem tam inhumanum erga re-
ligiosos Ordines, vel ipse locus à te adductus planè
demonstrat? saepe quidem divini & Prophetam egit,
in illis illis Apocalypticis commentis: sed falsum
Prophetam fuisse, probavit eventus. Ceterum tibi
videtur esse, ut nunquam Aurelium citares, nisi
magis prius Lectore delibò cautè legendo, in quo
non nemo centum errores confixit.

Uter verò, ad regendos fideles, in via spiritus,
Parochus scilicet paulò liberioris vitae ho-
mo, cum nihil ad luxum, ad commodum, ad delicias
deliciasque turba nepotum cordat, cui licet incogi-
tante sentiat & metuit (de his enim tantum loquor);
utrum alius strictioris instituti, castigatoris vitae, re-
bus divinis addictus, curis secularibus liber, doctus
sapiens, & debita, tum jurisdictione, tum approba-
tione instructus; uter, inquam, sit aprior, cuius con-
siliis relinquo. Te interim ad libellum P. Ba-
rtholomaei de hoc argumento scriptum remitto; quem, cum
de hoc Cardinalium Congregatio ad id specialiter de-

putata, recognoscendum & examinandum suscepisset;
nihil in eo censurà dignum pronuntiavit. Hinc Ro-
mae liber, cum approbatione secundò editus, ut ab
amico certior factus sum.

S E C T I O VII.

Dissolvuntur Jesuitarum criminationes.

A Junt, inquis, impostura 22. perperam sibi vitio
dari, quod probabiles opiniones esse censent
illicite pernegas; sed id duntaxat vitio verti, quod ea,
quae improbabilia sunt, pro probabilibus habeant. In
citata impostura, nihil tale invenio; ut vel inde im-
posturas vestras multiplicetis; sed ibi tantum lego,
Thomam Sanchez à Montalio temere correptum es-
se, eò quod dixerit, auctoritatem gravissimi Aucto-
ris, solidis nixam rationibus, sufficere, ut aliqua opi-
nio dicatur probabilis. Sed haec est communis omni-
um sententia, modò sit auctor doctus, prudens, &
pius, qui ex professo rem discusserit, eam optimis &
firmis rationibus confirmet, & ea, quae opponuntur,
probabiliter diluat. Sed te remitto ad imposturas la-
tine redditas, ut novam imposturam agnoscas. Quod
verò opponis, pro probabilibus multa à Jesuitis ha-
beri, quae improbabilia sunt; donec ipse probaveris,
improbabile reputandum est. Sed age, quælo, argu-
mentis, non convitiis. Centies in his notis dixisti,
nullam opinionem, quæ falsa sit, tutam esse: quod
Jesuitæ, immò Catholici omnes, id negent; errant,
inquis, & pueriliter nugantur. Tu verò erras Wil-
helme, & à te in hoc dissentire, Catholicum est.
Quod ipsi habent, minùs probabilem, modò verè
probabilis sit, esse tutam, eo modo, quo antè dixi,
probabilis est. Tu id negas, etsi minùs probabili-
ter; non tibi propterea litem intendo; à censura pro-
sus abstineo. Cur eam adhibes, qui peioris es con-
ditionis?

* Nemo inter Jesuitas opinionem illam probabi-
lem agnoscit, quæ dogmatis in Ecclesia receptis ad-
versetur, aut à sensu communi abhorreat: quia pro-
babilem, quamvis certitudinis expertem, ratione
probabili nixam esse volunt: hæc autem ratio petitur,
vel à loco extrinseco, scilicet ab auctoritate gravium
auctorum, quos sine ratione ita sensisse incredibile est;
alioquin graves, docti, pii, prudentes Doctores non
essent: vel à loco intrinseco, scilicet à re ipsa: hinc
utrumque semper conjunctum est. Licet enim opinio
aliqua mihi probabilis videatur, quia illam tenuit
gravissimus, & omni exceptione major auctor; suppo-
no tamen, illum suis rationibus & fundamentis non
caruisse. Negabis fortè, Doctoris Angelici auctori-
tatem sufficere cuiquam ad probabilitatem, quamvis
alioqui ejusdem rationes ignoret, quas tamen ille
supponit? Caramuelelem idem tamen carpi: sed ille
nostris armis non indiget ad pugnam satis instructus
est, auxiliares copias non postulat. Nolim tamen ti-
bi persuadere, Jesuitas in ejus verba jurasse, innume-
ra proposuit, interrogando potius quàm asserendo,
quæ nullus unquam Jesuita defendit. Quod verò di-
cant, non id eò aliquam opinionem re ipsa esse impro-
babilem, quod alicui talis videatur, modò tamen gra-
vissimi auctores eidem suffragentur; nemo, qui rectè
sentiat, secus putat. Quàm multa Janfenistæ vestri,
immò Calvinistæ improbabilia & falsa reputant, quæ
pro probabilibus & certis Catholici habent?

Quod demum aliqua opinio nec Scripturæ, nec
Patri-

* Pag. 106.